

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра педагогічної та вікової психології

Проректор з навчально-педагогічної і
навчально-методичної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С. В. *С.В. Гаврилюк*
Протокол № 1 від «18» вересня 2019 р.

№4618092019

ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ

Програма
нормативної навчальної дисципліни

підготовки бакалавра
спеціальності 035 Філологія
освітньо-професійної програми Прикладна лінгвістика.
Переклад і комп'ютерна лінгвістика

Луцьк – 2019

Програма навчальної дисципліни «Основи психології» підготовки бакалавра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 03510 Прикладна лінгвістика за освітньо-професійною програмою Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика

Розробник: Коць М. О., доцент, кандидат психологічних наук, доцент.

Рецензент: Федотова Т. В., доцент, кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної і соціальної психології та соціології Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

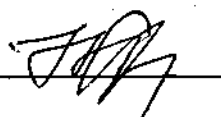
Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри педагогічної та вікової психології

протокол № 1 від 30.08. 2019 р.

Завідувач кафедри:

Гошовський Я. О.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету психології
протокол № 1 від 04.09. 2019 р.

Голова науково-методичної комісії факультету

Іванашко О. Є.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

© Коць М. О., 2019 р.

науково-методичною комісією

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання Кількість годин 60 кредитів - 2 ІНДЗ: є	галузь знань 03 Гуманітарні науки спеціальність 035 Філологія спеціалізація 03510 Прикладна лінгвістика освітня програма Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика Освітній ступінь Бакалавр	Нормативна
		Рік навчання _ 2 _____ Семестр _ 3-ий _
		Лекції _ 16 ___ год. Практичні (семінарські) 10 ___ год. Лабораторні _ 0 ___ год. Індивідуальні _ 0 ___ год. Самостійна робота _ 30 ___ год.
		Консультації _ 4 ___ год. Форма контролю: залік
Заочна форма навчання Кількість годин 60 кредитів - 2 ІНДЗ: є	галузь знань 03 Гуманітарні науки спеціальність 035 Філологія спеціалізація 03510 Прикладна лінгвістика освітня програма Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика Освітній ступінь Бакалавр	Нормативна
		Рік навчання _ 2 _____ Семестр _ 4-ий _
		Лекції _ 12 ___ год. Практичні (семінарські) 8 ___ год. Лабораторні _ 0 ___ год. Індивідуальні _ 0 ___ год. Самостійна робота _ 30 ___ год.
		Консультації _ 8 ___ год. Форма контролю: залік

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Метою навчальної дисципліни «Основи психології» є засвоєння особливостей функціонування психіки та поведінки людини.

Основними завданнями дисципліни «Основи психології» є теоретична та практична підготовка студентів з питань:

- предмету психології як закономірностей розвитку і виявлення психічних явищ у житті та їх механізмів;
- розвитку психіки;
- виникнення та історичного розвитку людської свідомості;
- становлення наукового розуміння психічних явищ;
- сутності особистості, її рушійних сил розвитку та ідейної спрямованості;
- психології пізнавальної діяльності особистості;
- емоційно-вольової сторони діяльності особистості;
- індивідуально-психологічних особливостей особистості.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- предмет і завдання психології;
 - сутність і специфіку психічного відображення дійсності;
 - рівні розвитку і форми прояву психіки.
- Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні *знати*:
- зміст, психологічні механізми і умови становлення розвитку свідомості та самосвідомості людини;
 - зміст, основні характеристики та умови розвитку когнітивної, регулятивної афективної сфери особистості;
 - індивідуально-типологічні особливості особистості (темперамент, характер, здібності) та можливості впливу на їхній розвиток;
 - зміст, структуру, види діяльності та поведінки як психологічних феноменів;
- вміти*:
- організовувати дослідження психічних явищ відповідно до методологічних принципів психології;
 - застосовувати адекватні методи дослідження психіки;
 - проводити науково обґрунтований аналіз психологічних фактів;
 - пояснювати психологічний зміст та механізми становлення розвитку різних форм прояву психіки (психічних процесів, станів і властивостей особистості, свідомих і неусвідомлюваних психічних явищ);
 - аналізувати психологічний зміст, структуру, психологічні механізми і умови розвитку особистості та окремих її складових;

- застосовувати набуті знання для аналізу психологічної сутності різних проявів поведінки і діяльності особистості.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(денна форма навчання)

Теми навчального курсу	Усього годин	Кількість годин			
		у тому числі			
		Лекції	Практ.	Сам.	Інд.
Змістовий модуль I. Вступ до психології. Наукові напрями у психології					
Тема 1. Вступ до психології	7	2	2	3	
Тема 2. Класичні та сучасні психологічні теорії	6	2	1	3	
Тема 3. Психічні явища особистості та емоційно-вольові процеси	7	2	1	4	
Тема 4. Психічні властивості особистості, утворення, стани	7	2	1	4	
Разом за змістовим модулем 1	27	8	5	14	
Змістовий модуль II. Психологічні засади становлення особистості					
Тема 5. Типові особливості особистості. темперамент	8	2	2	4	
Тема 6. Характер. типологія характерів. невротична особистість	7	2	1	4	
Тема 7. Спілкування і діяльність	7	2	1	4	
Тема 8. Формування здорового способу життя особистості	7	2	1	4	
Разом за змістовим модулем 2	29	8	5	16	
Усього годин	56	16	10	30	

(заочна форма навчання)

Теми навчального курсу	Усього годин	Кількість годин			
		у тому числі			
		Лекції	Практ.	Сам.	Інд.
Змістовий модуль I. Вступ до психології. Наукові напрями у психології					
Тема 1. Вступ до психології	7	2	1	4	

Тема 2. Класичні та сучасні психологічні теорії	7	2	1	4	
Тема 3. Психічні явища особистості та емоційно-вольові процеси	6	1	1	4	
Тема 4. Психічні властивості особистості, утворення, стани	6	1	1	4	
Разом за змістовим модулем 1	26	6	4	16	
Змістовий модуль II. Психологічні засади становлення особистості					
Тема 5. Типові особливості особистості. темперамент	7	2	1	4	
Тема 6. Характер. типологія характерів. невротична особистість	7	2	1	4	
Тема 7. Спілкування і діяльність	6	1	1	4	
Тема 8. Формування здорового способу життя особистості	6	1	1	4	
Разом за змістовим модулем 2	26	6	4	16	
Усього годин	52	12	8	32	

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ (денна форма навчання)

Тема	к-сть годин
Тема №1. Вступ до психології 1. Основні галузі психологічних знань 2. Експериментальні методи дослідження особистості	3
Тема №2. Класичні та сучасні психологічні теорії 1. Психічний детермінізм. Свідоме, передсвідоме, несвідоме. 2. Концепція структури і розвитку особистості О.М. Леонтьєва	3
Тема № 3. Психічні явища особистості та емоційно-вольові процеси 1. Теорія соціального навчання. 2. Вітчизняна психологія особистості.	4
Тема № 4. Психічні властивості особистості, утворення, стани	4

1. Основні психологічні характеристики поведінки. Квадрат. Трикутник: Прямокутник. Коло. Зигзаг. 2. Типи людей та «локус контролю».	
Тема № 5. Типові особливості особистості. Темперамент 1. Вплив темпераменту на ефективність професійної діяльності. 2. Методи діагностики типів темпераменту.	4
Тема № 6. Характер. Типологія характерів. Невротична особистість. 1. Психопатія. 2. Соціальні типи характерів за Е. Фроммом. Мазохіст-садист». «Руйнівник». Конформіст-автомат.	4
Тема № 7. Спілкування і діяльність 1. Головні відмінності діяльності людини від активності тварин. 2. Функціональні мотиви. Матеріальні мотиви.	4
Тема 8. Формування здорового способу життя особистості 1. Поняття активної життєвої позиції. 2. Засоби ефективної адаптації.	4
Разом	30

(заочна форма навчання)

Тема	к-сть годин
Тема №1. Вступ до психології. 1. Основні галузі психологічних знань 2. Експериментальні методи дослідження особистості	4
Тема №2. Класичні та сучасні психологічні теорії 1. Психічний детермінізм. Свідоме, передсвідоме, несвідоме. 2. Концепція структури і розвитку особистості О.М. Леонтьєва	4
Тема № 3. Психічні явища особистості та емоційно-вольові процеси 1. Теорія соціального навчання. 2. Вітчизняна психологія особистості.	4
Тема № 4. Психічні властивості особистості, утворення, стани 1. Основні психологічні характеристики поведінки. Квадрат. Трикутник: Прямокутник. Коло. Зигзаг. 2. Типи людей та «локус контролю».	4
Тема № 5. Типові особливості особистості. Темперамент 1. Вплив темпераменту на ефективність професійної діяльності. 2. Методи діагностики типів темпераменту.	4

Тема № 6. Характер. Типологія характерів. Невротична особистість. 1. Психопатія. 2. Соціальні типи характерів за Е. Фроммом. Мазохіст-садист». «Руйнівник». Конформіст-автомат.	4
Тема № 7. Спілкування і діяльність 1. Головні відмінності діяльності людини від активності тварин. 2. Функціональні мотиви. Матеріальні мотиви.	4
Тема 8. Формування здорового способу життя особистості 1. Поняття активної життєвої позиції. 2. Засоби ефективної адаптації.	4
Разом	32

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання складають окремий модуль. Вони мають питому частку в підсумковій оцінці із залікового кредиту й відображають індивідуальну роботу студента. Індивідуальні завдання виконуються студентом на основі знань, одержаних під час практичних, лабораторних занять та самостійної роботи, охоплюють зміст навчального курсу в цілому. Сутність індивідуального завдання полягає в аналізі певної наукової проблеми психології праці та інженерної психології у вигляді реферату 7-10 друкованих сторінок.

Орієнтовна схема реферативного повідомлення:

1. Загальна характеристика досліджуваної проблеми.
2. Аналіз історії проблеми та ступінь її розробленості.
3. Основні питання, яким приділяють увагу дослідники.
4. Висновки та оцінка бакалавром досліджуваної проблеми за власними критеріями.
5. Список використаних джерел.

Змістовий модуль I. Вступ до психології. Наукові напрями у психології

Тема 1. Вступ до психології

Підготовка рефератів:

1. Поняття особистості в психології. Повсякденне розуміння феномена особистості.
2. Що об'єднує і відрізняє поняття «людина», «індивід», «особистість», «індивідуальність»?
3. У чому виявляється індивідуальність?
4. Я вважаю себе особистістю (поки не особистістю), тому що... Для відповіді на це питання я використовував (ла) такі теоретичні аспекти

Опрацювання понятійного апарату: особистість, об'єкт і предмет вивчення, системи феноменів, досліджуваних сучасною психологією, специфіка методів психологічного дослідження, свідомість, експеримент, спостереження, самоспостереження.

Рекомендована література: [8, с.14-21], [10, с.22-32], [17, с.15-31] [30, с.25-36], [31, с.3-32] [2, с.8-43],[35, с.38]

Тема 2. Класичні та сучасні психологічні теорії

Підготовка рефератів:

1. Три основних історичних періоди у вивченні особистості: філософсько-літературний, клінічний, експериментальний, їхні особливості і вплив на сучасний стан цієї галузі знань.

2. Психоаналіз З. Фрейда та його вплив на розвиток психології.

3. Аналітична психологія: розвиток психоаналізу або подолання помилок З. Фрейда. Сучасні теорії особистості, що увібрали в себе положення психоаналізу.

4. Вклад Г. Айзенка, Г. Оллпорта і Р. Кеттела в розробку проблем особистості.

5. Необхідність і сутність експериментального підходу у вивченні психології особистості.

6. Якби я був(ла) психологом, я б розглядав(ла) особистість з погляду...

Опрацювання понятійного апарату: психічний детермінізм, свідоме, передсвідоме, несвідом, спонукання, інстинкти і принцип рівноваги, ego, суперего, совість, аналітична психотерапія, колективне несвідоме, рхетипи, самість, невротичні тенденції особистості, психосинтез, трансперсональні явища, «сенс життя», «цінності», «життєві цілі», Я-концепція», самоактуалізація.

Рекомендована література: [2, с.50-96], [3, с.50-96, 196-294] [34, с.36], [10, с.58-168] [24, с.31-43] [43, с.31-123] [27, с.38-93], [36, с.56]

Тема 3. Психічні явища особистості та емоційно-вольові процеси

Підготовка рефератів:

1. Залежність проблеми розвитку особистості від концепції особистості в рамках певної теорії особистості. Доведіть на прикладах.

2. Засади і принципи побудови концепції розвитку особистості Е. Еріксона.

3. Стадії розвитку особистості, вікові кризи та їхній зміст.

4. Криза періоду ранньої юності в моєму житті супроводжувалася...

5. На формування моєї особистості вплинули такі чинники...

Опрацювання понятійного апарату: особистісна незалежність,

персональна свобода, моральне самовдосконалення людини, агресивність, соціалізація, виховання, самосвідомість.

Рекомендована література: [1, с.59-92], [2, с.135-163], [3, с.301-372], [6, с.58-196] [37, с.86-125], [7, с.58-68] [10, с.31-63] [38, с.39-121] [43, с.68-186], [37, с.136]

Тема № 4. Психічні властивості особистості, утворення, стани

Підготовка рефератів:

1. Переживання. Їх суб'єктивність та інтимність.
2. Компоненти та умови виникнення емоційного процесу.
3. Рівні та форми вияву афективної сфери психіки.

Опрацювання понятійного апарату: потяг, потреби та їхні види, переживання, психологічні та фізіологічні механізми емоцій, структура вольового акту, емоційно-вольова регуляція.

Рекомендована література: [2, с.160-180], [3, с.430-514] [4, с.123-210], [39, с.153-165] [32, с.155-190], [39, с. 31]

Тема 5. Типові особливості особистості. Темперамент

Підготовка рефератів:

1. Темперамент і основні властивості нервової системи людини.
2. Стосовно пізнавальних процесів, предметної діяльності і спілкування між темперамент виявляється в ...
3. Зв'язок темпераменту й індивідуального стилю діяльності.
4. Зв'язок темпераменту з основними властивостями особистості. Темперамент і вразливість, емоційність, товариськість, імпульсивність, тривожність людини.

Опрацювання понятійного апарату: вища нервова діяльність, діяльність, індивідуальність, конституційні особливості, «локус контролю», інтроверсія, екстраверсія, нейротизм.

Рекомендована література: [2, с.166-189], [3, с.439-515] [4, с.126-211], [39, с.158-168] [32, с.157-196], [39, с.36]

Змістовий модуль II. Психологічні засади становлення особистості

Тема 5. Характер. Типологія Характерів. Невротична особистість

Підготовка рефератів:

1. Характер як система найбільш стійких рис особистості, що виявляються в різноманітних видах діяльності, спілкуванні і взаємодії людини з оточуючими людьми.

2. Я думаю, що мені властива акцентуація характеру за типом..., тому що...
3. У моїй діяльності, поведінці і спілкуванні виявляються-такі властивості характеру, як... (доведіть на конкретних прикладах).
4. На формування мого характеру особливий вплив зробив... (що саме і на які конкретні риси характеру, доведіть на прикладах).

Опрацювання понятійного апарату: особистість, характер, акцентуації, типологія, самооцінка, рівень домагань, нейротизм.

Рекомендована література: [2, с.197-224], [3, с.462-479] [7, с.215-268], [38, с.185-231] [14, с.131-143] [16, с.123-152] [23, с.138-193] [25, с.159-192], [37, с.158]

Тема 6. Здібності особистості

Підготовка рефератів:

1. Виховання обдарованих дітей. Умови для розвитку здібностей.
2. Для обраної мною професії необхідно мати такі здібності. Думаю, що я маю... , тому що... Мені здається, потрібно розвивати ..., тому що ...
3. Здібності, задатки й індивідуальні відмінності людей.
4. Я гадаю що N - геній, тому що...
5. Для того, щоб особистість розвивалася гармонійно, необхідно...

Опрацювання понятійного апарату: розвиток особистості, здібності, обдарованість, талант, геніальність, задатки, індивідуальні відмінності, розвиток, формування.

Рекомендована література: [2, с.204-209], [3, с.374-399] [4, с.136-163], [6, с.158-192] [8, с.31-123] [9, с.111-123] [14, с.69-128] [23, с.59-92] [29, с.59-192] [32, с.129-162], [36, с.231]

Тема 7.

Тема 9. Спілкування і діяльність

Підготовка рефератів:

1. Ділове спілкування. Невербальне спілкування. Вербальне спілкування.
2. Роль спілкування в психічному розвитку особистості.

Опрацювання понятійного апарату: особистість, психічний розвиток, спілкування, діяльність, психічні процеси, засоби комунікації .

Рекомендована література: [2, с.204-209], [3, с.374-399] [4, с.136-163], [6, с.158-192] [8, с.31-123] [9, с.111-123] [14, с.69-128] [23, с.59-92] [29, с.59-192] [32, с.129-162], [36, с.231]

Тема 8.

Тема 8. Формування здорового способу життя особистості

Підготовка рефератів:

1. Поняття активної життєвої позиції.

2. Засоби ефективної адаптації.

Опрацювання понятійного апарату: психічне здоров'я, спосіб життя, воля, особистість, поведінка, саморегуляція, емоції, стрес.

Рекомендована література: [2, с.166-189], [3, с.439-515] [4, с.126-211], [39, с.158-168] [32, с.157-196], [39, с.36]

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Модуль I передбачає перевірку якості засвоєння теоретичного матеріалу, виконання практичних робіт безпосередньо на заняттях. Загальна кількість тем цього модуля становить 8. Кожна з тем оцінюється від 0 до 4 балів.

Модуль II передбачає підготовку індивідуально-дослідного завдання (ІНДЗ), яке виявляє якість засвоєння теоретичного матеріалу, виконання практичних робіт.

Навчальний курс «Основи психології» передбачає виконання модульних контрольних робіт, кожна з яких оцінюється у 30 балів. Загальна кількість балів за виконання усіх робіт складає 100.

Загальна оцінка за навчальний курс складається як сума оцінок за поточне тестування (аудиторні заняття); контрольні роботи наприкінці кожного змістового модуля; самостійна робота впродовж семестру.

Поточний контроль (мах = 40 балів)								Модульний контроль (мах = 60балів)			Загальна кількість балів		
Модуль 1				Модуль 2				Модуль 3		ІНДЗ		МКР 1	МКР 2
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2									
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	8	30	30	100		
1	2	3	4	5	6	7	8						
4	4	4	4	4	4	4	4						

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C	Задовільно	
67- 74	D		
60 - 66	E	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)
1 – 59	Fx	Незадовільно	

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Айсмонтас Б. Б. Педагогическая психология: схемы и тесты / Б. Б. Айсмонтас. – М., 2004. – 208 с.
2. Гошовська Д. Т. Психологія та методика педагогічно-корекційного тренінгу [навч.-метод. посіб.] / Д. Т. Гошовська. – Луцьк.: Волин. нац. ун-т ім. Лесі українки, 2012. – 220 с.
3. Дегтяренко Т. М. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами: [Навчальний посібник] / Т. М. Дегтяренко, Л. С. Вавіна. - Суми: ВТД "Універсальна книга", 2008.- 302 с.
4. Діти з затримкою психічного розвитку та їх навчання : навчальний посібник для педагогів і шкільних психологів: [Текст] / Т. Д. Лященко, Н. А. Бастун, Т. В. Сак. – К : ІЗМН, 1997. - 128 с.
5. Коць М. О. Психологія : методичні рекомендації до практичних занять / Михайло Онисимович Коць. – Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2013. – 29 с.
6. Коць М. О. Психолого-педагогічні засади корекції порушень особистісної сфери у підлітків з особливими освітніми потребами / М. О. Коць, Т. М. Ятчук // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія» : збірник наукових праць. – Острог : Вид-во НаУОА, 2019. № 8. – С. 42–46.
7. Коць М. О. Специфіка діагностики особистісної сфери підлітків з особливими освітніми потребами / М. О. Коць, Т. М. Ятчук // Психологія: реальність і перспективи : збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету. Вип. 12 / упоряд. Р.В. Павелків, Н. В. Корчакова; ред.кол. : Р.В. Павелків, В.І. Безлюдна, Н.В. Корчакова. – Рівне : РДГУ, 2019. – С. 120-127.
8. Коць М. О. Теоретико-методичні засади навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами : навчально-методичний збірник / М. О. Коць, Н. С. Костючик. – Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2015. – 372 с. (власний внесок - 50%).
9. Коць М. О. Професійне самовизначення як компонент соціалізації дітей з особливими потребами / М. О. Коць // Соціалізація дітей з особливими потребами в навчально-реабілітаційному центрі [Текст]: навчально-методичний посібник / упоряд. М. О. Коць, О. І. Остапівський, С. М. Демчук, Н. С. Костючик; за ред. Л. І. Волинець. – Луцьк : ПП Іванюк, 2017. – 434 с. – С. 358–430.
10. Миллер С. Психология развития: методы исследования. – СПб.: Питер, 2002. – 464 с.
11. Мухина В. С. Возрастная психология: феноменология развития, детство, отрочество – 9-е изд. – М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 456 с.
12. Павелків Р. В., Цигипало О. П. Дитяча психологія. – К.: Академвидав, 2008.
13. Потапчук Л. В. Педагогічна психологія: Метод. рек. для студ. спеціальності "Психологія". – Луцьк: РВВ "Вежа" Волин. держ ун-ту ім. Лесі Українки, 2004. – 90 с.
14. Психология человека от рождения до смерти. Полный курс психологии развития / Под ред. А.А.Реана. – СПб.: «Прайм-ЕВРОЗНАК», 2005. – 416 с.
15. Савчин М. В., Василенко Л. П. Вікова психологія. 2-е вид. – К., Академвидав, 2009.
16. Стюарт-Гамильтон Я. Психология старения. 3-е изд. – СПб., 2002.

17. Хухлаева О. В. Психология развития: молодость, зрелость, старость. 3-е изд. – М.: Издательский центр «Академия», 2006.
18. Вікова та педагогічна психологія [Текст] / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. – К. : Просвіта, 2001. – 416 с.
19. Гнездилова О. Н. Психологические аспекты инновационной деятельности педагога / О. Н. Гнездилова // Психологическая наука и образование. – 2006. – № 4. – С. 61–65.
20. Грищенко Л. И. Теория и методика воспитания. Личностно-социальный подход / Л. И. Грищенко. – М., 2005. – 240 с.
21. Загвязинский В. И. Личностно-социальный подход в воспитании / В. И. Загвязинский // Педагогика. – 2006. – № 3. – С. 106.
22. Казанская В. Г. Педагогическая психология [Текст] / В. Г. Казанская. – М. – СПб., 2005. – 366 с.
23. Кияновский А. И. Справочник по педагогической психологии / А. И. Кияновский. – Херсон, 2006. – 216 с.
24. Лисянська Т. М. Педагогічна психологія [Текст] / Т. М. Лисянська. – К. : Каравела, 2009. – 224 с.
25. Лозова В. І. Теоретичні основи виховання і навчання / В. І. Лозова, Г. В. Троцько. – Х., 2002. – 400 с.
26. Ожогова Е. Г. Синдром “психического выгорания” в работе педагога и профессиональные стратегии поведения / Е. Г. Ожогова // Психология и школа. – 2006. – № 2. – С. 107–120.
27. Подоляк Л. Г. Основы педагогічної психології [Текст] / Л. Г. Подоляк, О. П. Главник. – К. : Главник, 2006. – 112 с.
28. Поліщук В. М. Вікова і педагогічна психологія [Текст] / В. М. Поліщук. – Суми, 2010. – 352 с.
29. Савчин М. В. Педагогічна психологія [Текст] / М. В. Савчин. – К. : Академвидав, 2007. – 424 с.
30. Семиченко В. А. Психологічна структура педагогічної діяльності / В. А. Семиченко, В. С. Заслуженюк. – К. : Вид.-поліграф. центр «Київ. ун-ет», 2001. – 217 с.
31. Степанов О. М. Педагогічна психологія [Текст] / О. М. Степанов – К. : Академвидав, 2011. – 413 с.
32. Якиманская И. С. Предмет и методы современной педагогической психологии / И. С. Якиманская // Вопросы психологии. – 2006. – № 6. – С. 3–13.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Поняття про психологію як науку. Галузі психологічної науки.
2. Методи науково-психологічного дослідження.
3. Методи психології та організація психологічного дослідження.
4. Місце психології в системі наук.
5. Структура і завдання сучасної психології.
6. Поняття про психіку.
7. Мозок і психіка.
8. Психіка і свідомість.

9. Свідомість та її структура.
10. Основні етапи розвитку психіки та форм поведінки у тваринному світі.
11. Поняття про відчуття. Характеристика окремих видів відчуттів.
12. Розвиток уявлень про природу відчуттів.
13. Види відчуттів та їх характеристика.
14. Класифікація відчуттів.
15. Поняття про сприймання. Види сприймань.
16. Класифікація сприймання. Сприймання простору, часу і руху.
17. Загальне поняття про пам'ять. Види пам'яті.
18. Основні процеси пам'яті.
19. Індивідуальні відмінності пам'яті та методи дослідження пам'яті.
20. Поняття про мислення. Характеристика мислення як вищої форми пізнавальної діяльності.
21. Мислення як діяльність.
22. Мислительні операції як основні механізми мислення.
23. Форми та види мислення.
24. Індивідуальні особливості мислення.
25. Поняття про уяву.
26. Характеристика основних видів уяви.
27. Індивідуальні особливості уяви.
28. Поняття про діяльність.
29. Види діяльності та їх характеристика.
30. Психологічна характеристика основних видів людської діяльності.
31. Поняття про волю.
32. Вольові якості особистості.
33. Розвиток волі в онтогенезі.
34. Поняття про емоції та почуття.
35. Класифікація емоцій та почуттів.
36. Форми переживання почуттів: афекти, стреси, настрої, фрустрація.
37. Вищі почуття, їх характеристика.
38. Поняття про темперамент.
39. Характеристика основних типів темпераменту.
40. Темперамент і проблеми виховання.
41. Загальне поняття про характер. Структура характеру.
42. Формування характеру в різні вікові періоди.
43. Поняття про здібності.
44. Види здібностей та їх розвиток.
45. Поняття особистості в психології. Структура особистості.
46. Структура свідомості.
47. Розвиток самосвідомості в онтогенезі.
48. Періодизація психічного розвитку.
49. Спрямованість особистості.
50. Поняття про групи та колективи.
51. Поняття спілкування та комунікації.

52. Засоби та види спілкування.
53. Рівні спілкування.
54. Поняття про конфлікт.
55. Види конфліктів.
56. Місце вікової психології в системі психологічної науки.
57. Спеціальна психологія та її галузі.
58. Співвідношення між віковою психологією та іншими галузями психології.
59. Поняття про вік людини; різновиди віку.
60. Періодизація психічного розвитку людини.
61. Методи вікової психології.
62. Педагогічна психологія та її галузі.
63. Методи педагогічної психології.
64. Педагогічна діяльність: характеристика та зміст.
65. Особливості проведення спостереження, експерименту, опитування та тестування з особами різного віку.
66. Питання онтогенезу психіки людини.
67. Основні умови психічного розвитку людини.
68. Сучасна періодизація психічного розвитку людини.
69. Етапи розвитку дитини у пренатальному стані.
70. Центральне психологічне новоутворення періоду новонародженого.
71. Криза народження та її характеристика.
72. Криза першого року життя: симптоми, шляхи подолання.
73. Центральні психологічні новоутворення немовлячого періоду.
74. Особливості пізнавальної сфери у ранньому дитинстві: сприймання, пам'ять, уява, увага.
75. Мовленнєвий розвиток у ранньому дитинстві. Егоцентричне мовлення. Білінгвізм.
76. Страхі та тривоги у ранньому дитинстві; їхні причини та різновиди.
77. Становлення Я-концепції у ранньому дитинстві.
78. Криза третього року життя: симптоми, шляхи подолання.
79. Страхі та тривоги у пізньому дитинстві.
80. Взаємини з батьками і ровесниками у пізньому дитинстві.
81. Дитяча дружба: стадії розвитку, функції. Модель Р. Селмана.
82. Розвиток Я-концепції у пізньому дитинстві.
83. Криза сьомого року життя: симптоми, шляхи подолання.
84. Центральні психологічні новоутворення пізнього дитинства.
85. Загальні тенденції формування особистості підлітків.
86. Криза підліткового періоду: симптоми, шляхи подолання.
87. Становлення Я-концепції в юнацькому віці.
88. Криза юнацького віку: симптоми, шляхи подолання.
89. Центральне психологічне новоутворення юнацького віку.
90. Кризи віку дорослості.